

Briselē, 2018. gada 24. maijā
(OR. en)

9236/18

**Starpiestāžu lieta:
2016/0359 (COD)**

JAI 488
JUSTCIV 121
EJUSTICE 61
ECOFIN 478
COMPET 359
EMPL 232
SOC 295
CODEC 827

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Padome
lepr. dok. Nr.:	8830/18 + ADD 1
K-jas dok. Nr.:	14875/16
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES – daļēja vispārēja pieeja

I. IEVADS

Ar 2016. gada 23. novembra vēstuli Komisija Padomei un Eiropas Parlamentam iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES ("ierosinātā maksātnespējas direktīva").

Priekšlikums ir balstīts uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 53. un 114. pantu, tātad uz to attiecas parastā likumdošanas procedūra.

Šis priekšlikums ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem saskaņā ar "kapitāla tirgu savienības plānu" un "vienotā tirgus stratēģiju". Priekšlikuma mērķis ir mazināt nozīmīgākos brīvas kapitāla plūsmas šķēršļus, kuru pamatā ir atšķirības dalībvalstu pārstrukturēšanas un maksātnespējas regulējumos, un nodrošināt, ka finanšu grūtībās nonākušiem dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un uzņēmējiem ir piekļuve iedarbīgai preventīvai pārstrukturēšanai un otrās iespējas procedūrām un ka vienlaikus tiek aizsargātas kreditoru leģitīmās intereses.

Saskaņā ar Komisijas paskaidrojuma rakstu, ar priekšlikumu cenšas panākt līdzsvaru starp dažādajām iesaistītajām interesēm, proti, parādnieku, kreditoru, nodarbināto personu un visas sabiedrības interesēm, un vienlaikus dalībvalstīm tiek dota zināma elastība, lai īstenotu direktīvu savos valsts tiesību aktos.

Saistībā ar darbu, ko Komisija veikusi pie banku savienības, ar priekšlikumu cenšas arī sekmēt, lai tiktu novērsta tādu aizdevumu uzkrāšanās, kuri nenes ieņēmumus.

Prezidentvalsts Bulgārija šo dosjē ir iekļāvusi savu likumdošanas prioritāšu sarakstā.

Pamatojoties uz politikas debatēm, kas Padomē notika 2017. gada jūnijā (9316/17) un 2017. gada decembrī (15201/17), Civiltiesību jautājumu darba grupa (Maksātnespēja) intensīvā tempā turpināja savas apspriedes par ierosināto direktīvu.

Apspriežu laikā prezidentvalsts Bulgārija koncentrējās uz to, lai rastu labu kompromisu par III sadaļu (Parādsaistību dzēšana un diskvalifikācija), IV sadaļu (Pārstrukturēšanas, maksātnespējas un parādsaistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumi) un V sadaļu (Pārstrukturēšanas, maksātnespējas un parādsaistību dzēšanas procedūru uzraudzība).

Ņemot vērā ievērojamo progresu, kas panākts Civiltiesību jautājumu darba grupas (Maksātnespēja) apspriedēs, prezidentvalsts uzskata, ka par ierosinātās direktīvas III, IV un V sadaļas pantiem un vairākiem apsvērumiem var panākt daļēju vispārēju pieeju. Definīcijas saistībā ar minētajām sadaļām, proti, "uzņēmējs" un "pilnīga parādsaistību dzēšana", arī ir iekļautas kompromisa tekstā par minētajām sadaļām.

Pārējās sadaļas (I, II un VI) un pārējie apsvērumi tiks apspriesti vēlākā posmā turpmākajās diskusijās tehniskā līmenī.

2018. gada 23. maijā Pastāvīgo pārstāvju komiteja pauda vispārēju atbalstu prezidentvalsts iesniegtajam kompromisam (kompromisa kopuma galvenie elementi ir aprakstīti šīs piezīmes pielikumā) un nolēma iesniegt šīs piezīmes 1. papildinājumā izklāstīto kompromisa kopumu Padomei apstiprināšanai kā daļēju vispārēju pieeju par priekšlikuma III, IV un V sadaļu.

Eiropas Parlaments apspriež šo lietu Juridiskajā komitejā. Gaidāms, ka par ziņojuma projektu komitejā balsos 2018. gada jūlijā.

II. NOBEIGUMS

Ņemot vērā šāda delikāta līdzsvara svarīgumu, Padome tiek aicināta:

- a) kā kompromisa kopumu apstiprināt projektu daļējai vispārējai pieejai par priekšlikuma III, IV un V sadaļu, kā izklāstīts šīs piezīmes 1. papildinājumā,
- b) ņemt vērā to, ka pārējās sadaļas – I, II un VI – vēl būs jāpārrunā tehniskā līmenī un vēlākā posmā tiks iesniegtas Padomei apstiprināšanai kā vispārēja pieeja.

KOMPROMISA KOPUMA GALVENIE ELEMENTI

A. Parādsaistību dzēšana

a) Saistību dzēšanas iespējas

Dalībvalstis no sarunu sākuma kopumā piekrita principam par to, ka godīgam uzņēmējam, kas kļuvis maksātnespējīgs, būtu jādod otrā iespēja, pēc konkrēta laikposma dzēšot viņa parādsaistības. Vairākas dalībvalstis pauda uzskatu, ka, lai pretendētu uz šādu parādu dzēšanu, uzņēmējam tomēr vispirms vajadzētu būt atzītam par maksātnespējīgu. Minētās dalībvalstis nevēlējās, lai tām būtu pienākums paredzēt iespēju uzņēmējam panākt pilnīgu parādsaistību dzēšanu jau tad, kad viņam ir pārmērīgas parādsaistības, bet kad viņš vēl nav maksātnespējīgs.

Ņemot vērā minēto, kompromisa kopumā dalībvalstīm tiek prasīts paredzēt vismaz vienu procedūru, kas noslēdzas ar maksātnespējīga uzņēmēja parādsaistību dzēšanu, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm interpretēt maksātnespējas jēdzienu saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Šī valsts interpretācija tad var ietvert pārmērīgu parādsaistību principu. No otras puses, dalībvalstīm tiks atļauts arī prasīt, lai darbība, ar kuru parādi ir saistīti, tiktu pārtraukta.

b) Saistību dzēšanas laikposms

Dalībvalstīm bija atšķirīgi uzskati par to, cik ilgam laikposmam vajadzētu būt, pēc kura tiek pilnīgi dzēstas parādnieka parādsaistības, un kurā brīdī šim laikposmam būtu jāsākas. Lai arī liels dalībvalstu skaits piekrita Komisijas ierosinātajam maksimālajam trīs gadu laikposmam, cita dalībvalstu grupa uzskatīja, ka tas ir pārāk īss.

Lai rastu kompromisu starp šīm pretējām nostājām, kompromisa tekstā ir ietverts vispārīgs noteikums, ka dzēšanas laikposmam nevajadzētu pārsniegt trīs gadus. Tomēr teksts paredz plašas iespējas dalībvalstīm savos tiesību aktos noteikt situācijas, kad piekļuve parādsaistību dzēšanas procedūrai ir ierobežota, kad laikposmu var pagarināt vai saistību dzēšanu var atsaukt. Dalībvalstis saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem var arī izslēgt konkrētus parādu veidus.

c) Saistību dzēšanas laikposma sākums

Izrādījās, ka svarīgs elements diskusijās ir saistību dzēšanas laikposma sākums, jo dalībvalstīm ir ļoti atšķirīgas maksātnespējas un pārstrukturēšanas procedūras. Tā kā Komisija bija ierosinājusi nošķirt procedūru, kuras rezultātā tiek likvidēti uzņēmēja aktīvi, un procedūras, kurās ietverts atmaksas plāns, vairākas dalībvalstis norādīja, ka tām ir procedūras, kurās ir ietverts gan likvidācijas, gan atmaksas plāns.

Kompromisa teksta mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp visiem procedūras veidiem; tajā paredz iespējas dalībvalstīm, kurām ir procedūras, kas ietver atmaksas plānu, aktīvu realizāciju vai abu kombināciju, un tas ļauj dalībvalstīm brīvi izvēlēties vienu no šīm izvēles iespējām, kad tās īsteno noteikumus.

B. Pārstrukturēšanas, maksātspējas un parādsaistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumi

a) Tiesu un administratīvās iestādes

Jau no paša sarunu sākuma dalībvalstis norādīja, ka direktīvā būtu jāievēro dalībvalstu procesuālās autonomijas princips. Šis procesuālās autonomijas svarīgs elements ir tiesu iestāžu organizācija. Vienlaikus ir skaidrs, ka no ekonomikas viedokļa ir vajadzīgs, lai maksātspējas procedūras tiktu izskatītas efektīvi un to darītu atbilstoši apmācīti tiesneši, kuriem ir nepieciešamās speciālās zināšanas.

Ņemot vērā, cik politiski jutīga ir kādas dalībvalsts tiesu iestāžu organizācija, kompromisa tekstā ir tikai norādīta uz principiem balstīta pieeja, kurā prasīts, lai tiesu un administratīvo iestāžu darbinieki, kuri izskata maksātspējas, pārstrukturēšanas un parādsaistību dzēšanas procedūras, būtu atbilstoši apmācīti un lai viņiem būtu nepieciešamās speciālās zināšanas. Tajā ir arī prasīts, lai procedūras tiktu izskatītas efektīvi. Tomēr tas sniedz plašas interpretācijas iespējas dalībvalstīm attiecībā uz to, kā šos noteikumus īstenot.

b) Pārstrukturēšanas, maksātspējas un parādsaistību dzēšanas procedūrās praktizējošie speciālisti

Sarunu gaitā gandrīz visas dalībvalstis norādīja, ka Komisijas priekšlikumā paredzētās prasības attiecībā uz pārstrukturēšanas, maksātspējas un parādsaistību dzēšanas procedūrās praktizējošo speciālistu iecelšanu, atlasi, uzraudzību un atalgojumu ir pārāk aprakstošas. Dalībvalstis lūdza vairāk uz principiem balstītu pieeju, tāpat kā attiecībā uz noteikumiem par tiesu un administratīvo iestāžu efektivitāti.

Kompromisa tekstā ir attiecīgi racionalizēti noteikumi, iekļaujot vairākus vispārīgus principus, kuri dalībvalstīm ir jāievēro savās valsts tiesību sistēmās attiecībā uz praktizējošo speciālistu iecelšanu amatā, atļasi, uzraudzību un atalgojumu. Šie noteikumi ietver prasības attiecībā uz praktizējošo speciālistu apmācību un speciālajām zināšanām, kā arī atbilstības kritērijus attiecībā uz praktizējošā speciālista iecelšanu konkrētā gadījumā. Tekstā tiek arī prasīts, lai dalībvalstis uzraudzītu savus praktizējošos speciālistus un izstrādātu efektīvus pārskatatbildības pasākumus praktizējošiem speciālistiem, kuri nepilda savus pienākumus. Taču dalībvalstīm ir dotas plašas interpretācijas iespējas attiecībā uz to, kā tās izpilda šos noteikumus.

c) Elektronisko saziņas līdzekļu izmantošana

Lai gan visas dalībvalstis kopumā piekrīt principam, ka procedūras dalībniekiem vajadzētu būt iespējai veikt dažus procedūras posmus digitālā veidā, daudzas no tām brīdināja, ka labi funkcionējošas elektroniskas sistēmas ieviešana prasītu ilgu laiku un tai būtu būtiska ietekme uz valstu budžetiem. Lai arī vairākās valstīs tiek īstenoti pasākumi, lai procedūras digitalizētu, liela dalībvalstu grupa lūdza ilgāku īstenošanas laikposmu šim noteikumam un to, lai attiecīgo procesuālo darbību skaitu ierobežotu līdz tādām skaitam, ko var īstenot saprātīgā termiņā un kas īpaši attiecas uz procedūrām, kas saistītas ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu.

Kompromisa tekstā joprojām tiek prasīts, lai dalībvalstis nodrošinātu iespēju dažus procedūras posmus veikt ar digitāliem līdzekļiem, tomēr tā noteikums attiecas tikai uz procesuālajām darbībām, kuras ir saprātīgi iespējams veikt konkrētā laikposmā. Šā noteikuma īstenošanas termiņš arī ir pagarināts no 3 līdz 5 gadiem kopumā un līdz 7 gadiem, lai iesniegtu apstrīdējumus un pārsūdzības.

C. Pārstrukturēšanas, maksātspējas un parādsaistību dzēšanas procedūru uzraudzība

Lai gan dalībvalstis piekrita principam, ka ticami un salīdzināmi dati ir noderīgi, lai uzraudzītu valstu maksātspējas un pārstrukturēšanas procedūru efektivitāti un lai noteiktu jomas, kurās būtu vajadzīga rīcība, vairums dalībvalstu norādīja, ka Komisijas priekšlikumā pieprasītie dati ir pārāk aprakstoši, tos būtu ļoti grūti apkopot un tie nebūtu salīdzināmi. Tādēļ dalībvalstis vienojās, ka noteikums ir jāattiecina tikai uz tādu pamatdatu kopumu, kas ļautu Komisijai iegūt vajadzīgo informāciju.

Kompromisa tekstā noteikums attiecīgi ir racionalizēts un dalībvalstu sniegto datu apjoms tiek ierobežots, attiecinot to tikai uz datiem, kurus pēc dalībvalstu ieskatiem ir iespējams savākt.